

derledes, og jeg er overbevist om, at det ærede Medlem vilde komme i en ganske forbausende Forlegenhed, dersom han skulde sive Lovforslag, som kunde undvære et vist Skjøn af Ministeren. Jeg beder ærede Medlemmer at erindre, at det dog ikke slet saa meget afhænger af Ministerens personlige individuelle Skjøn, som det ærede Medlem synes at antage; thi der danner sig efterhånden en vis ministeriel Praxis, som ingen Minister ret vel vil kunne sætte sig ud over, og som enhver Minister anser sig forpligtet til at følge, med mindre han absolut maatte være af den Overbevisning, at den er urigtig, hvilket f. Ex. for mit eget Bedkommende gjælder ligeoverfor Spørgsmaalet om Parcellernes Fæstepligt. — Jeg er saaledes meget uenig med det ærede Medlem i at bedømme det Lovforslag, der nu foreligger. Jeg har naturligvis ved at udarbejde Lovforslaget taget alt det med, som jeg anser for at være berettigede Gjenstande for Lovgivningsvirksomhed, og jeg tror, at saavel det ærede Medlem som andre ærede Medlemmer ville ved at konsulere Forhandlingerne i det andet Thing og navnlig se paa de Afstemninger, som der ere foregaaede, komme til den Overbevisning, at det, der bydes dem i dette Lovforslag, er det, som det overhovedet er muligt at gennemføre. Det er, saavidt jeg skjønner, første Gang, at der foreligger et Svar, en Meddelelse fra det andet Thing om, hvad der i disse Spørgsmaal kan sættes igjennem, og det er min Overbevisning, at, medens Lovforslaget — og saaledes skulde det ogsaa være — ikke har nogen væsentlig Betydning for de Godseiere, der ønske at følge den af Lovgivningen anviste Vej til at fjerne Fæsteforholdet, indeholder det ikke saa ganske saa Begrænsninger for dem, der imod de Tilskyndelser, som ere fremkomne fra Lovgivningsmagtens Side, vedblive at ville fastholde deres Fæstegods.

Scavenius: Det Lovforslag, som her ligger for os, deler sig i forskjellige Dele. De første 3 Paragrafer angaa en Forandring i den nuværende Omdelingsret. Det er ganske Tilfældet, som den ærede Minister yttrede, at de Bestemmelser, som her træffes, ikke ville være til Gene eller i alt Fald til ringe Gene for de Gods-

eiere, der have i Sinde at sælge deres Fæstegods; thi den 3die Bestemmelse i § 2 kommer dem til Gode. Jeg maa her blot gjøre det ærede Medlem for Evendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) opmærksom paa, at det — og jeg vil sige heldigvis — ikke bliver Indenrigsministeren eller hans Efterfølgere, der komme til at bestemme, hvad der skal anses at være tilstrækkeligt til en Gaardmandsfamilies Ernæring, men det bliver Domstolene, og det gjør en meget væsentlig Forskel. I § 4 gives der en Del nye Bestemmelser om Fæstevangen. Det er den Paragraf, der for mig er den væsentlige i Lovforslaget, og til den skal jeg komme tilbage, naar jeg først har tilladt mig med et Par Ord at omtale de to næste Paragrafer. § 5 gaar ud paa at indskrænke den Ret til at inddrage fæstepligtigt Jord, efter at have solgt et vist Antal Fæstegaarde, som nu tilkommer Godseierne. Saaledes som Paragrafen efter forskjellige Omformninger er bleven affattet i det andet Thing, gjælder det ogsaa om den, at den for de Godseiere, der have begyndt at sælge og i Fremtiden ville vedblive at sælge, har, jeg kan sige, saa godt som Intet at betyde. Jeg skal ikke gjøre andre Bemærkninger ved denne Paragraf, end at ogsaa her gjælder det, at Bestemmelsen i det andet Punktum i 2det Stykke, nemlig følgende: „Denne Virkning indtræder dog ikke, naar Eieren ved Udløbet af de nævnte Tidsfrister oplyser, at der fra hans Side igjennem de sidste 5 Aar har foreligget Godssets Fæstere Salgstilbud for en saa stor Part af det fæstepligtige Hartkorn, at denne i Forbindelse med det Solgte udgjør den Procentdel, som han ved den paagjældende Fristes Udløb skulde have godtgjort at være solgt, naar den af ham begjærede Pris derhos ikke overstiger Gjennemsnittet af, hvad der i de nærmest foregaaende 5 Aar ved saadanne Afhændelser er givet der paa Egnen eller under ligeartede Forhold, — at denne Bestemmelse bliver det ikke den høitærede Indenrigsministers Sag at fortolke, men det bliver ligeledes Domstolenes. Det betragter jeg ganske vist som meget heldigt, men jeg kan meget godt forstaa, at det ærede Medlem for Evendborg Amts 3die Valgkreds ikke deler denne Anskuelse. Hvad § 6 angaar